SELETUSKIRI

Eesti seisukohtadele Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse eelnõu kohta, millega uuendatakse liidu meedet „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2034–2047

Lühikokkuvõte

Euroopa Komisjoni ettepanekuga jätkatakse Euroopa kultuuripealinnade algatust aastatel 2034–2047 ning ajakohastatakse kandidaatide valiku, seire ja Melina Mercouri auhinna tingimusi. Eesti järgmine võimalus nimetada Euroopa kultuuripealinn on 2038. aastal.

Eesti toetab algatuse jätkamist ja ettepaneku põhisuunda, sealhulgas ühiseid juhiseid, linnade rühmana ja piiriüleselt kandideerimist, Euroopa mõõtme läbivat käsitlemist, loomevabaduse ja kultuuritöötajate töötingimuste arvestamist, pikemaajalist seiret ning tugevamat ELi tasandi kommunikatsiooni.

Samas peab Eesti oluliseks, et nõuded oleksid selged ja proportsionaalsed, säilitaksid liikmesriikide ja linnade otsustusruumi ning arvestaksid väiksemate linnade ja kohalike omavalitsuste võimekusega. Täpsustada tuleb linnade rühmade vastutust, tiitli äravõtmise menetlust ning ühiste juhiste ja hindamisaluste õigeaegset kättesaadavust. Melina Mercouri auhinna puhul toetab Eesti maksmist kahes osas ja teise makse sidumist jätkutegevustega. Eesti 2024. aastal heaks kiidetud seisukohad algatuse jätkamise, väikeste linnade ja piirkondade osalemise, kohalike ekspertide kaasamise, kandidaatide nõustamise ning kogemuste jagamise kohta kehtivad jätkuvalt.

1. Sissejuhatus

Euroopa Komisjon esitas 10. septembril 2026. aastal ettepaneku[1] uuendada Euroopa kultuuripealinnade meedet aastateks 2034–2047 ning tunnistada kehtetuks praegu kehtiv otsus nr 445/2014/EL. Uut õigusraamistikku on vaja, sest kehtiva otsuse alusel saab Euroopa kultuuripealinnu nimetada kuni 2033. aastani. Kuna kultuuripealinnade konkursid kuulutatakse välja vähemalt kuus aastat enne tiitliaastat, peaks uus otsus olema vastu võetud 2027. aastal. Ettepanekuga jätkatakse senist algatust, kuid muudetakse mitmeid kandideerimise, valiku, seire ja auhinna maksmise tingimusi.

Eesti esitas Euroopa kultuuripealinnade algatuse tuleviku kohta seisukohad juba 2024. aastal toimunud vahehindamise avaliku konsultatsiooni käigus. Neid seisukohti on põhjalikumalt selgitatud dokumendis Eesti seisukohad Euroopa Liidu meetme „Euroopa kultuuripealinnad“ 2024. aasta vahehindamise avaliku konsultatsiooni kohta (kinnitatud Vabariigi Valitsuse 31.

[1] COM(2026) 455. Kättesaadav: eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52026PC0455&qid=1791274242651

oktoobri 2024 ja Riigikogu EL asjade komisjoni 22. novembri 2024 istungitel)[2]. Eesti pidas muu hulgas oluliseks algatuse jätkumist, väikeste riikide linnade ja piirkondade tegelikku kandideerimisvõimalust, kohalike ekspertide kaasamist valiku- ja seirekomisjoni, kandidaatide paremat nõustamist, Melina Mercouri auhinna suurendamist ja ajakohastamist ning kultuuripealinnade kogemuste süsteemsemat jagamist. Need seisukohad kehtivad jätkuvalt ja neid käesolevas seletuskirjas uuesti ei korrata. Allpool käsitletakse eelkõige küsimusi, mille kohta komisjoni ettepanek sisaldab varasemaga võrreldes uut lahendust.

Seletuskirja koostas Kultuuriministeeriumi EL asjade nõunik Kadri Jauram (kadri.jauram@kul.ee). Valdkonna eest vastutab Kultuuriministeeriumi loomingu osakonna juhataja asekantsleri ülesannetes Bianka Soe (bianka.soe@kul.ee).

2. ELi asja sisu ja lühike taust

Ettepaneku kohaselt võivad edaspidi tiitlile kandideerida nii üksikud linnad kui ka linnade rühmad, sealhulgas piiriülesed rühmad. Kandidaadid võivad programmi kaasata ka ümbritsevaid piirkondi. Igal aastal antakse tiitel ühele linnale kummastki kalendris nimetatud liikmesriigist. Ettepaneku lisas nimetatud igal kolmandal aastal antakse lisaks tiitel ühele linnale EFTA/EMP riigist, ELi kandidaatriigist või potentsiaalsest kandidaatriigist või muust asjaomase ELi kultuuriprogrammiga ühinenud kolmandast riigist. Seega võib nendel aastatel tiitlit kanda kuni kolm linna, muudel aastatel kaks. Eesti kord on ettepaneku lisas 2038. aastal koos Saksamaaga. See tähendab, et Eesti peab konkursi välja kuulutama hiljemalt 2032. aastal ning alustama riigisisese konkursi ettevalmistamist veelgi varem.

Uue ettepanekuga jääb kultuuripealinna valiku põhikorraldus üldjoontes samaks, kuid mitmeid tingimusi täpsustatakse. Komisjon koostab kandidaatidele ühise taotlusvormi ja juhised ning Euroopa mõõde ei ole enam eraldi hindamiskategooria, vaid peab läbivalt kajastuma kogu taotluses. Senisest rohkem pööratakse tähelepanu programmi pikaajalisele mõjule, loomevabadusele, kultuuri- ja loometöötajate töötingimustele, ligipääsetavusele ja digilahendustele. Seire jätkub edaspidi kuni tiitliaastale järgneva aastani ning lisatakse võimalus võtta linnalt ära tiitel, kui ta ei täida enam olulisel määral konkursil võetud kohustusi. Melina Mercouri auhind makstakse edaspidi kahes osas. Auhinna suurus sõltub jätkuvalt tulevasest AgoraEU programmist või sellele järgnevast ELi kultuuriprogrammist ja selle eelarveotsustest.

Seisukohtade koostamisel lähtutakse järgmistest dokumentidest:

[2] Eesti seisukohad Euroopa Liidu meetme „Euroopa kultuuripealinnad“ 2024. aasta vahehindamise avaliku konsultatsiooni kohta. Kättesaadav: https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/8d7fff48-b547-4c7d-801f-4bf27b03eef3

- Vabariigi Valitsuse 31. oktoobri 2024 ja Riigikogu EL asjade komisjoni 22. novembri 2024 seisukohad Euroopa Liidu meetme „Euroopa kultuuripealinnad“ 2024. aasta vahehindamise avaliku konsultatsiooni kohta[3];
- Riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“[4];
- Kultuuri arengukava 2021–2030 (“Kultuur 2030”)[5].

3. ELi asja vastavus pädevuse andmise, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 167 lõige 5. Kultuurivaldkonnas on Euroopa Liidul toetav pädevus ning Euroopa kultuuripealinna programmi peamine kavandamine ja elluviimine jääb kohaliku ja riigi tasandi ülesandeks. Ühised valiku- ja seiretingimused ning liikmesriikidevaheline koordineerimine on põhjendatud ELi tasandil, sest need tagavad kandidaatide võrdse kohtlemise ja algatuse järjepidevuse. Ettepanek on kooskõlas pädevuse andmise, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega.

4. Esialgse mõjude analüüsi kokkuvõte

Euroopa kultuuripealinna algatusel on mitmeid olulisi mõjusid. Sotsiaalses plaanis toetab algatus demokraatiat, kultuurilist mitmekesisust ja kogukondade kaasatust, pakkudes platvormi kogukondade ühendamiseks ja kultuuriprofessionaalide rahvusvahelise koostöö edendamiseks. See aitab kasvatada eneseusku ja parandada kultuurikorraldajate kompetentsi. Majanduslikult toob tiitel kaasa märkimisväärse turismi kasvu, luues töökohti ja arendades taristut, mis omakorda elavdab kohalikku majandust. Tallinna ja Tartu kogemused näitavad, et Euroopa kultuuripealinna tiitel suurendab piirkonna rahvusvahelist nähtavust, tuues kaasa investeeringuid ja ärivõimalusi. Keskkonnamõjud on samuti olulised. Algatus soodustab linnaruumi ja rohealade arendamist, suurendades avaliku ruumi atraktiivsust ja inimeste keskkonnateadlikkust. Korraldatakse keskkonnahoidlikke sündmusi ja projekte, mis tõstavad teadlikkust jätkusuutlikkusest ja loodushoiust. Riigiasutustele ja eelarvele avaldab Euroopa kultuuripealinna programm mõju, kuna seda rahastavad nii linn/regioon kui ka riik oma eelarvest ning see nõuab põhjalikku planeerimist. Eesti kogemused on näidanud, et varajane rahastuse planeerimine riigieelarves ja tõhus koordineerimine on taganud programmi sujuva elluviimise.

---

[3] Eesti seisukohad Euroopa Liidu meetme „Euroopa kultuuripealinnad“ 2024. aasta vahehindamise avaliku konsultatsiooni kohta. Kättesaadav: https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/8d7fff48-b547-4c7d-801f-4bf27b03eef3

[4] Strateegia „Eesti 2035“. Kättesaadav: https://valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia

[5] Kultuuri arengukava 2021–2030. Kättesaadav: https://www.kul.ee/kultuur2030

Põhjalikumalt on mõjusid hinnatud Eesti seletuskirjas 2024. aastal toimunud vahehindamise avaliku konsultatsiooni kohta[6]. Käesolevas seletuskirjas ei korrata varasemas seletuskirjas esitatud mõjuhinnangut, kuna uue õigusraamistiku ettepanek ei muuda Euroopa kultuuripealinnade algatuse põhilisi mõjusid Eesti jaoks.

5. Eesti seisukohad ja nende põhjendused

5.1. Ühised juhised ja taotlusvorm

Eesti toetab kandidaatidele ühiste juhiste ja taotlusvormi kehtestamist. Peame oluliseks, et nõuded oleksid selged ja proportsionaalsed, jätaksid liikmesriigile piisava paindlikkuse riigisisese konkursi korraldamisel ning oleksid avaldatud enne riigisisese konkursi avamist.

Selgitus: Ühised juhised ja taotlusvorm aitavad linnadel paremini mõista, mida neilt kandideerimisel oodatakse, ning muudavad eri riikide kandidaatide hindamise võrreldavamaks. See on oluline eelkõige Euroopa mõõtme puhul, mille sisu on linnadel seni olnud keeruline lahti mõtestada. Samas ei peaks juhised muutuma sedavõrd üksikasjalikuks, et kõik kandidaadid hakkavad koostama ühetaolisi programme või liikmesriigil ei ole enam võimalik arvestada oma eripäradega. Näiteks peab Eestil säilima võimalus valmistada konkursimaterjalid ette eesti keeles ning selgitada kandidaatidele nõudeid enne taotluste esitamist. Seetõttu peaks komisjon avaldama juhised aegsasti ja hoidma need kogu konkursi jooksul võimalikult stabiilsena.

5.2. Euroopa mõõde läbiva hindamispõhimõttena

Eesti toetab Euroopa mõõtme käsitlemist kõiki valikukriteeriume läbiva põhimõttena. Peame oluliseks, et selle sisu, kaal ja hindamise alused oleksid komisjoni juhistes aegsasti ja selgelt avatud ning et hindamisel arvestataks linnade ja riikide erineva suuruse ja võimekusega.

Selgitus: Euroopa mõõde ei peaks tähendama üksnes seda, et programmi kutsutakse võimalikult palju välisesinejaid või korraldatakse palju rahvusvahelisi üritusi. Olulisem on, et kohalik teema seotakse teiste Euroopa linnade ja kogukondade kogemusega ning et koostööst sünnib midagi, mida üks linn ei saaks üksi teha. Tartu 2024 näitas näiteks, kuidas Lõuna-Eesti kohalikku omapära, keskkonna- ja kogukonnateemasid saab käsitleda laiemas Euroopa kontekstis. Samamoodi võib tulevane Eesti kandidaat tuua Euroopa tasandil nähtavale väikeste keelte ja kultuuride küsimused. Euroopa mõõde peaks muu hulgas võimaldama esile tuua kultuuri rolli demokraatia, ühiskondliku sidususe ja Euroopa vastupanuvõime tugevdamisel. Hindamisel tuleks seetõttu arvestada koostöö sisu ja kvaliteeti, mitte üksnes partnerite arvu või programmi eelarvet.

---

[6] Eesti seisukohad Euroopa Liidu meetme „Euroopa kultuuripealinnad“ 2024. aasta vahehindamise avaliku konsultatsiooni kohta. Kättesaadav: https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/8d7fff48-b547-4c7d-801f-4bf27b03eef3

5.3. Linnade rühmade kandideerimine

Eesti toetab võimalust kandideerida linnade rühmana, sealhulgas piiriüleselt, ning peab piirkondlikku või mitme linna mudelit väikeriigi kontekstis oluliseks tulevikusuunaks. Peame vajalikuks selgelt eristada linnade rühmana kandideerimist ja ümbritseva piirkonna kaasamist. Vähemalt komisjoni juhistes tuleb selgitada, kellele antakse rühma puhul tiitel ning kuidas jagunevad kohustused seires, auhinna maksmisel ja tiitli võimaliku äravõtmise korral.

Selgitus: Linnade rühmana kandideerimine võib olla Eesti jaoks sobiv lahendus, sest meie linnad on väikesed ning kultuurielu ja külastajate liikumine ei piirdu ühe omavalitsuse piiridega. Tartu 2024 programmis osales lisaks Tartu linnale 19 Lõuna-Eesti kohalikku omavalitsust ning kultuuripealinna tegevused jõudsid seeläbi palju suuremale alale. Piiriülene taotlus võiks omakorda sobida linnadele, kellel on ühine ajalooline või kultuuriline taust. Samas näitas Tartu kogemus, et suure partnerite arvu puhul tuleb aegsasti kokku leppida, kes teeb otsuseid, kes vastutab programmi eest ja kuidas jagatakse kulud. Seetõttu peaks rühma taotluses olema üks selge juhtlinn ning partnerite ülesanded ja rahalised kohustused peavad olema kirjalikult kokku lepitud.

5.4. Loomevabadus ning kultuuri- ja loometöötajate töötingimused

Eesti toetab loomevabaduse, kultuuriliste väljendusvormide mitmekesisuse ning kultuuri- ja loometöötajate töötingimuste arvestamist kandideerimisel ja seires. Nõudeid tuleb hinnata eesmärgipäraselt ja proportsionaalselt, säilitades ruumi kunstiliseks riskiks, eksperimenteerimiseks ja uue loomingu sünniks.

Selgitus: Kultuuripealinna õnnestumiseks peab kunstiline meeskond saama teha programmi puudutavaid otsuseid sõltumatult ka siis, kui suur osa rahastusest tuleb linnalt või riigilt. See aitab vältida olukorda, kus poliitilise juhtkonna vahetumine toob kaasa programmi või juhtide põhjendamatu muutmise. Samuti on põhjendatud pöörata tähelepanu sellele, kas kultuuripealinna programmi kaasatud loovisikutele ja teistele loometöötajatele makstakse õiglast tasu ning kas töökorraldus on selge. Samas erinevad liikmesriikide tööõigus ja kultuuri rahastamise mudelid. Seetõttu tuleks ELi tasandi juhistes keskenduda üldiste põhimõtete seadmisele ning jätta nende rakendamisel piisavalt paindlikkust, et kultuuripealinn saaks lähtuda oma riigi eripärast ja oma programmi sisus.

5.5. Seire, hindamine ja aruandlus

Eesti toetab seirekorralduse täiendamist ja ühiseid hindamissuuniseid, sealhulgas tiitliaastajärgset jätkutegevustele keskenduvat seiret. Peame oluliseks, et aruandlusnõuded oleksid proportsionaalsed, ei dubleeriks üksteist ning võimaldaksid ühiste näitajate kõrval arvestada kohaliku programmi eripära. Mõju hindamisel tuleb arvestada ka uue loomingu sündi, loovisikute rahvusvahelistumist, professionaalsete võrgustike kujunemist ja kultuurivaldkonna pädevuse kasvu.

Selgitus: Kultuuripealinna mõju ei lõpe tiitliaastaga ning osa tulemustest ilmneb alles hiljem. Tallinn 2011 aitas avada seni suletud mereäärt: Kultuurikilomeeter ühendas kesklinna Kultuurikatla, Patarei, Lennusadama ja Noblessneri alaga ning muutis arusaama Tallinnast kui mereäärsest linnast. Pikaajalise mõjuna tugevnesid ka asumiseltsid ja rohujuuretasandi algatused ning vabatahtlike ja noorte kaasamine andis paljudele esimese kultuurikorralduse kogemuse. Tartu 2024 pärand ulatub omakorda üle Lõuna-Eesti. Kultuurikorraldajatele loodud Kultuurikompass jätkab teadmiste ja kogemuste jagamist ning noorte järelkasvuprogramm Extended annab 14–19-aastastele praktilised oskused oma kultuurisündmuste loomiseks. Programm jätkub ka pärast tiitliaastat ning on kasvanud Youth Connect projekti kaudu rahvusvaheliseks koostööks Tartu 2024 ja Liepāja 2027 vahel, mille käigus Eesti ja Läti noored õpivad ja korraldavad ühiseid sündmusi. Need näited kinnitavad, et pikaajalist mõju tuleb hinnata lisaks külastajate arvule ja piletitulule ka avaliku ruumi, kogukondade aktiivsuse, uue loomingu, loovisikute ja kultuurikorraldajate oskuste, rahvusvahelistumise ning püsima jäänud koostöövõrgustike kaudu. Ühiste näitajate kõrval peab seetõttu säilima võimalus hinnata kohalikke ja piirkondlikke tulemusi ning vältida sama teabe korduvat esitamist seireks, auhinna maksmiseks ja lõpphindamiseks. Komisjon peaks tegema ühised suunised ja lähteandmete kogumise metoodika kandidaatidele kättesaadavaks piisavalt vara enne kandideerimist.

5.6. Tiitli äravõtmise menetlus

Eesti toetab võimalust erandjuhul võtta ära Euroopa kultuuripealinna tiitel. Peame oluliseks, et tiitli äravõtmine oleks äärmuslik ja viimane abinõu ning et menetlus oleks selge, astmeline ja õiguskindel.

Selgitus: Seni ei ole Euroopa kultuuripealinna tiitlit pärast selle andmist üheltki linnalt ära võetud, kuigi näiteks Patras 2006 ja Maribor 2012 ettevalmistusi saatsid tõsised juhtimis- ja rahastamisraskused. Samas mõistame vajadust kaitsta selle ühe nähtavama ELi kultuurialgatuse head ja rahvusvahelist mainet. Seetõttu peaks võimalik sekkumine olema astmeline ning algama dialoogist, nõustamisest ja praktilistest soovitustest. Tiitli äravõtmist võiks kaaluda üksnes juhul, kui linn ei täida enam olulisel määral valikukriteeriume või taotluses võetud kohustusi ega kõrvalda puudusi talle antud mõistliku tähtaja jooksul. Komisjoni ettepaneku kohaselt võib eksperdikomisjon sellisel juhul teha komisjonile ettepaneku tiitel ära võtta. Liikmesriigi linna puhul palub komisjon asjaomasel liikmesriigil tiitli ära võtta.

5.7. Eri valitsustasandite poliitiline ja rahaline toetus

Eesti peab oluliseks, et kandidaatlinnal oleks programmi usutavaks kavandamiseks ja elluviimiseks kohaliku, piirkondliku ja riigi tasandi poliitiline tugi ning kestlik rahaline panus.

Selgitus: Komisjoni ettepanek nõuab kandidaadilt teostatavat rahastamisstrateegiat ning kohaliku, piirkondliku ja riigi tasandi kestlikku rahalist panust. Samuti peab taotluses olema kirjeldatud juhtimisstruktuur ja koostöö eri valitsustasandite ning programmi elluviiva

organisatsiooni vahel. Ettepanekus on jäetud jätkuvalt paindlikuks, milliseks ajaks või millises vormis peaksid linn ja riik rahastamises kokku leppima. Tartu 2024 puhul saavutati riigi ja Tartu linna kokkulepe juba valikuprotsessi käigus 2018. aastal ning mõlemad pooled võtsid kohustuse panustada programmi 10 miljonit eurot. Riigi panus kavandati riigi eelarvestrateegias, mis andis korraldajatele kindluse teha mitmeaastaseid plaane ja sõlmida lepinguid. Sarnane varajane kokkulepe oleks oluline ka Eesti järgmise kultuuripealinna puhul.

5.8. Melina Mercouri auhinna maksmine ja jätkutegevused

Eesti toetab Melina Mercouri auhinna maksmist kahes osas ja teise makse sidumist jätkutegevuste plaaniga. Peame oluliseks, et tingimused oleksid ette teada ja objektiivselt hinnatavad.

Selgitus: Kehtiva otsuse perioodil makstakse 1,5 miljoni euro suurune auhind ühe maksena hiljemalt tiitliaasta märtsi lõpuks. Uue ettepaneku järgi makstakse samaks ajaks kaks kolmandikku auhinnast ning ülejäänud osa hiljemalt 24 kuu jooksul, kui linnal on jätkutegevuste eelarve, Euroopa mõõtmega jätkuprogramm ja ELi rolli esile toov kommunikatsioon. Kaheosaline makse toetab pikaajalise mõju kavandamist, kuid linn peab suutma suure osa ettevalmistus- ja tiitliaasta kuludest katta enne esimese makse laekumist. Eesti tulevase kandidaadi rahastamiskokkuleppes tuleb seetõttu arvestada eelfinantseerimise vajadusega.

5.9. Vääramatu jõud ja tiitliaasta edasilükkamine

Eesti toetab võimalust muuta vääramatu jõu korral ajakava ja lükata nimetatud linna tiitliaasta edasi. Samuti toetame ajakava muutmist delegeeritud õigusaktiga, kuna see võimaldab erakorralises olukorras tegutseda kiiremini ja paindlikumalt kui seadusandliku tavamenetluse kaudu. Peame oluliseks, et delegeeritud volituse kasutamise alused ja menetlus oleksid selged ning et muudatus arutataks läbi asjaomaste liikmesriikidega.

Selgitus: Koroonapandeemia ajal tuli Galway ja Rijeka tiitliaastate pikendamiseks ning Novi Sadi, Timișoara ja Elefsina tiitliaastate edasilükkamiseks muuta alusotsust seadusandliku tavamenetlusega. Kuigi muudatus võeti vastu mõne kuuga, eeldas see eraldi komisjoni ettepanekut ning kolmepoolseid läbirääkimisi Euroopa Parlamendi ja nõukoguga. Uue ettepaneku järgi võib komisjon vääramatu jõu korral muuta ajakava delegeeritud õigusaktiga. See on kiirem ja paindlikum lahendus ning väldib vajadust muuta iga kriisi korral alusotsust. Delegeeritud volitust tuleks siiski kasutada üksnes selgelt määratletud juhtudel. Enne muudatuse tegemist peab komisjon hindama mõju teistele tiitlilinnadele, rahastusele ja käimasolevatele konkurssidele ning arutama lahenduse läbi kõigi mõjutatud liikmesriikidega.

5.10. ELi tasandi kommunikatsioon ja ühise visuaalse identiteedi kasutamine

Eesti toetab Euroopa kultuuripealinnade nähtavuse suurendamist komisjoni koordineeritud kommunikatsiooni abil. Peame oluliseks, et ühised nõuded täiendaksid linnade enda identiteeti.

Selgitus: Euroopa kultuuripealinna tiitel on küll laialt tuntud, kuid tiitliaasta rahvusvaheline nähtavus sõltub endiselt suuresti linna enda võimalustest. Väiksema riigi linnal ei ole samasugust turundusvõimekust nagu suurel linnal. Komisjoni ühine kommunikatsioon võiks aidata tutvustada kõiki tiitlilinnu võrdselt ja jõuda publikuni, kelleni linna enda kanalid ei ulatu. Näiteks sai Tartu 2024 rahvusvahelist kajastust paljudes Euroopa väljaannetes, kuid sellise nähtavuse saavutamine eeldas linnalt eraldi suurt tööd. Ühine logo ja tunnuslause aitavad näidata, et tegemist on ELi algatusega, kuid nende kasutamise nõuded peaksid olema varakult teada, sobima eri keeltes ja kanalites kasutamiseks ning jätma ruumi kultuuripealinna enda visuaalsele identiteedile ja sõnumile.

6. Arvamuse saamine ja kooskõlastamine

Uus õigusraamistik esitati arvamuse avaldamiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidule, suurematele linnadele ning SA Tartu 2024-le. Arvamuse esitasid Eesti Linnade ja Valdade Liit, SA Tartu 2024, Pärnu Linnavalitsus, Saaremaa vald ja Narva Linnavalitsus. Tagasisides toetati algatuse jätkamist, Eesti 2038. aasta tiitliaastat ning linnade rühmana ja piirkondlikult kandideerimise võimalust. ELi tasandi läbirääkimisküsimustena tõsteti esile vajadus avaldada komisjoni juhised enne riigisisese konkursi avamist; selgitada linnade rühma ja ümbritseva piirkonna kaasamise erinevust, partnerite vastutust ning tiitli ja auhinnaga seotud kohustusi; tagada väiksematele linnadele proportsionaalsed taristu-, seire- ja aruandlusnõuded; täpsustada oluliste muudatuste hindamist; ning tagada Melina Mercouri auhinna piisav ja prognoositav rahastamine. Tartu 2024 kogemuse põhjal rõhutati ka aktiivse teadmussiirde, mentorluse, pikaajalise pärandi, piirkondliku koostöö ning kultuurivaldkonna pädevuse ja professionaalsete võrgustike kasvu tähtsust.

Osa tagasisides tõstatatud küsimusi puudutab eeskätt Eesti konkursi siseriiklikku korraldust ega vaja eraldi ELi läbirääkimisseisukohta. Enne konkursi avamist tuleb muu hulgas määrata konkursi ajakava; selgitada, millised kohaliku omavalitsuse üksused võivad Eestis iseseisvalt või juhtiva taotlejana kandideerida; kujundada kohalike ekspertide valimise kord; leppida kokku riigi ja kohalike omavalitsuste kaasrahastamise põhimõtted, vastutuse jaotus ja rahastuse ajastus. Nende küsimuste lahendamisel tuleb arvestada Tallinna 2011, Tartu 2024 ja võimalike kandidaatide kogemust ning komisjoni lõplikke juhendmaterjale.

Seletuskirja juurde kuulub Lisa 1, kus on täpsemalt ära toodud kaasamise käigus esitatud ettepanekud ning kuidas nendega on arvestatud seisukohtade kujundamisel.

Seisukohad on kooskõlastatud Rahandusministeeriumiga.